

Владимир Варађанин, мастер*

Висока школа струковних студија
за образовање васпитача, Кикинда

Биљана Видука, мастер

Висока техничка школа
струковних студија, Зрењанин

Дејан Видука, мастер

Технички факултет,
Универзитет Сингидунум, Београд

UDC 005:796

Прегледни чланак

Рад примљен: 03. XI 2015.

ЗНАЧАЈ ПРЕДУЗЕТНИШТВА И ПРЕДУЗЕТНИЧКОГ ОБРАЗОВАЊА У СПОРТУ

САЖЕТАК: Модерна организација наставе на свим високошколским установама незамислива је без иновација. У складу са тим, у раду се указује на потребу за другачијим приступом у раду са студентима у настави физичког васпитања и спорта. У најширем смислу, рад илуструје значај предузетничког учења на високошколским институцијама у области спорта и физичког васпитања. Другачији концепт и нова знања неминовно ће мењати начин комуникације и размишљања нових генерација. Овакав приступ апострофира потреба за мотивацијом студената да се из њима својственијег виртуелног света суоче са потребама реалног тржишта и самозапошљавања по окончању студија.

Циљ рада јесте да укаже на значај и утицај образовања на развој предузетништва у спорту као и да укаже на његову актуелну и будућу функцију и потребу за његовом имплементацијом у систем високог образовања. Због специфичности програмских садржаја, свим студентима који су упознати са појмовима који са собом носи предузетништво, пружају се нове могућности практичне примене стеченог знања у реалним условима професионалног рада. Из наведеног разлога је важно да високообразовне установе и у овој области буду оријентисане ка процесу развоја предузетничких вештина.

КЉУЧНЕ РЕЧИ: предузетништво, спорт, предузетничко образовање, спортско предузетништво.

1. Увод

Предузетништво се углавном у свакодневном животу повезују са приватним бизнисом, али ови појмови су знатно шири. Предузетништво представља посебан начин размишљања, веже се за приватну иницијативу и акцију, и није карактеристика само бизниса. Може се рећи да је предузетништво способност да се ради више и ефикасније од кон-

---

* varadjaninv@yahoo.com

курената или способност креирања, одржавања и развоја успешне и исплативе организације. Предузетништво је делатност усмерена ка остваривању профита на тржишту, заснована на сталним променама и спремности да се преузме ризик. Развој предузетништва има доприносе не само у економском смислу него и у социјалном, јер осим што креира нова радна места, конкурентност и раст, такође доприноси сопственом остваривању и постизању социјалних циљева. Предузетник у спорту је особа која организује, делује и преузима ризик за све пословне подухвате везане за спорт. Постоји много спортских предузетника у свету, као што су Џорџ Штајнбрениер (George Steinbrenner) – New York Yankees¹ или Марк Кјубан (Mark Cuban) – Dallas Mavericks.² Они представљају инспирацију ученицима како би пожелели да остваре сопствену спортску агенцију или компанију. Најчешћи облик спортског предузетништва идентификујемо као спортске продавнице, спортске клубове и организације, клубове здравља, спортске туроператоре... Поставља се питање, да ли студент спорта или студент студијског програма који се наслања на област спорта може да постане спортски предузетник.

Још 1985. године, Питер Дракер (Peter Drucker) закључује да је предузетништво дисциплина која може да се учи, што каснијих година потврђују и други теоретичари предузетничког образовања. Као резултат тога, предузетништво је почело да се изучава у оквирима појединих студијских програма где се студенти уче вештинама и знањима потребним за самостално покретање бизниса. Предузетништво је своју употребну вредност нашло у многим областима, па тако и у спорту. Како спорт спада у стручна знања слична специјалним знањима, која се стичу у средњим стручним школама, потребно је да студенти слушају одређене програме из области економије као што су менаџмент и предузетништво. Важно је напоменути да ова два програма морамо посматрати одвојено. Менаџмент се више бави организацијом, а предузетништво учи студенте да самостално покрећу и развијају своје компаније везане за спорт и самим тим, у условима економске кризе каква влада последњих година у свету, себи обезбеде запослење.

Сврха високог образовања је стварање могућности и конкретних знања за самосталан наставак живота. Одговорност универзитета укључује подстицање иновација и дистрибуцију талената у циљу

¹ Више о Џорџу Штајнбрениеру виде ти на сајту: https://en.wikipedia.org/wiki/George_Steinbrenner

² Више о Марку Кубану виденти на сајту: https://en.wikipedia.org/wiki/Mark_Cuban

економског оснаживања како државе тако и њих самих. Неки стручњаци мисле да институције високог образовања имају одговорност за оспособљавање појединаца неопходним знањем и вештинама потребним за стварање младих предузетника.

У земљама у развоју као што је Србија, главни фактор је смањење стопе незапослености, а једна од могућности је стварање предузетничких тежњи код студената. Ово се посебно односи на спорт. Спорт је привредна грана која у условима економске кризе више испашта од осталих због специфичних знања које студенти стичу на факултетима и високим школама. Криза запошљавања у спорту је веома озбиљан изазов код нас и ствара се велики број високообразованих сручњака који тешко долазе до посла. У том случају оправдано се поставља питање да ли треба школовати толико студената или је потребно пронаћи алтернативу и тим студентима понудити она знања која ће им олакшати долазак до посла.

2. Предузетништво у спорту

Према Резолуцији која је усвојена на 77. Међународној конференцији рада, 1990. године, samozапослени су радници који раде за сопствени рачун, власници који раде и сви зависни радници у вези са њима, стално запослени и надничари, шегрти–приправници и неплаћени породични радници, као и чланови произвођачких задруга. Комбинујући ове две најчешће цитиране дефиниције, можемо констатовати да се за предузетника везују одлике као што су: креативност, иновативност, што имплицира и способност реализовања профитабилне активности, која обезбеђује одрживо запошљавање како предузетнику тако и радницима које запошљава.

У Србији је Законом о спорту (*Службени гласник РС*, бр. 24/2011, 99/2011) донекле регулисана и улога предузетника у спорту. Према члану 13. Закона о спорту, врхунски спортиста може да се професионално бави спортским активностима и делатностима у индивидуалним спортовима и као самостални професионални спортиста, односно предузетник. Одредбама чланова 95, 96. и 97. Закона о спорту (*Службени гласник РС*, бр. 24/2011, 99/2011) предузетник који се бави стручним радом у области спорта регулисан је: начин обављања делатности, одговарајућа спортска звања, начин и услови посредовања приликом преласка спортисте из једне у другу спортску организацију, као и облик оснивања привредног друштва предузетника). Такође се Правилником о ближим условима за обављање спортских активности и делатности (*Службени гласник РС*,

бр. 17/2013) чланом 4. наводи да спортске организације које се такмиче у одређеном рангу такмичења морају имати ангажованог најмање једног спортског менаџера за оперативно извршне послове (спортски директор, генерални секретар, секретар и сл.), тачније лица којима су неопходна предузетничка знања.

Предузетништво и спорт су у последњих десетак година постала важна подручја пословања. Такође, дисциплине везане за спорт студирају се у комбинацијама са различитим наукама као што су економија, психологија, маркетинг, социологија, информатика, филозофија, медицина, право и сл. Међутим, из перспективе предузетништва, мало се зна или се мали број студијских програма бави овом проблематиком. Предузетништво је важно за спорт као стална иновација у послу како би се задовољили променљиви захтеви потрошача. Оно такође може помоћи у развоју организације и знатно утицати на повећање броја нових производа и услуга, а самим тим довести и до већег запошљавања. Предузетништво је важно, јер подстиче активности које треба да олакшају социоекономске промене. Важност предузетништва не може се пренаглашавати у националном развоју, искорењавању сиромаштва и запошљавању. Нажалост, још увек нема довољно високошколских установа које су препознале ове потребе и прилагодиле своје планове и програме овим захтевима.

3. Утицај образовања на развој предузетништва у спорту

Према Јовану Шурбатовићу³ знање је предуслов да би се постао добар предузетник. Без знања не постоји успех у послу којим се бавимо и зато је оно највреднији ресурс у данашњим условима пословања. Како бисмо имали неопходно знање за развој предузетништва, у великој мери, одговоран је и систем образовања. Предузетничко образовање је целоживотни процес који почиње од основне школе и протеже се кроз све следеће нивое образовања, укључујући и образовање одраслих.

Стручно тело Европске комисије развило је дефиницију предузетничког образовања које указује да предузетничко образовање не треба да се меша са општим пословима и економским студијама. Његов циљ је да промовише креативност, иновацију и самозапошљавање и може да укључује следеће елементе:

³ Шурбатовић Јован, извод са предавања из предмета Предузетништво у спорту – Предавање бр. 1, Висока спортска и здравствена школа у Београду, стр. 5 <http://www.vss.edu.rs/nastavnici/jsurbatovic/upload/II%20PREDUZETNI%20C5%A0TVO%20U%20SPORTU.pdf>, 20. 10. 2015.

- развој личних атрибута и вештина који чине основу предузетничког духа и понашања (креативност, смисао за иницијативу, ризиковање, самосталност, самопоуздање, лидерство, тимски дух, итд.);
- подизање свести ученика/ студената о самозапошљавању и предузетништву као могућим опцијама за каријеру;
- рад на конкретним предузетничким пројектима и активностима;
- обезбеђивање посебних пословних вештина и знања о томе како основати предузеће и успешно га водити.

Предузетништво можемо посматрати са два аспекта:

- бити предузетник који се бави пословном делатношћу;
- понашати се на предузетнички начин и имати извесна предузетничка знања, вештине и ставове, али не и бавити се пословном делатношћу.

Према Извештају Светског економског форума, одржаног у Швајцарској априла 2009. године, предузетничко образовање садржи три компоненте:

- Лични развој – предузетничко образовање треба да гради самопоуздање, мотивише напредак, јача предузетнички дух, негује жељу за успехом и инспирише на акцију;
- Пословни развој – техничка, финансијска писменост и вештине за бављење самозапошљавањем и предузетништвом које могу довести до сопственог унапређења;
- Развој предузетничких вештина – предузетничко образовање би требало да обучи за социјалне вештине, умрежавање, креативно решавање проблема, тражење прилика, продавање, интервјуисање, презентације, лидерство групе, сарадња са заједницом, бављење бирократијом, локалне културне норме и како оне утичу на пословање.

ETF (*European Training Foundation*) агенција Европске комисије дефинисала је предузетничко учење на следећи начин: „Сви видови образовања и обуке, како формални тако и неформални, укључујући учење на радном месту, који доприносе предузетничком духу и делатности са или без комерцијалног циља.“⁴ Овде је предузетништво препознато као базична вештина у процесу перманентног (доживотног)

⁴ ИПА програм Европске уније за више корисника, Предузетничко учење, према Gribben, A. (ETF); *Entrepreneurship Learning: Challenges and Opportunities* (Torino, April, 2006).

образовања (концепт: LLL – *Life Long Learning*), због чега се образовање за предузетништво промовише и практично реализује у образовном систему земаља ЕУ на свим нивоима формалног (од основног школства до универзитетског нивоа) и неформалног образовања. Поред многобројних студија, истраживања и анализа и даље не постоји усаглашено мишљење зашто поједини људи бирају самозапошљавање, а неки желе да раде за друге. Као факторе који утичу на предузетничко понашање наводе се обично: личне карактеристике, околности животног пута и фактори окружења.

Други фокус испитивања је ниво образовања предузетника. Иако стручна литература тврди да су предузетници мање образовани од осталих, новије студије сугеришу да је управо супротно и да предузетници теже да су боље образовани од просека популације. У Србији је последњих година приметна експанзија нових образовних профила, програма и институција, што је од изузетног значаја за подизање квалитета знања и образовања. Оно се рефлектовало и на спорт чиме су се створиле могућности избора школа, посебних програма и нових занимања. Самим тиме изучавају се нове дисциплине као што су менаџмент у спорту, предузетништво у спорту, маркетинг у спорту, финансијски менаџмент у спорту, менаџмент спортских догађаја, менаџмент спортских објеката и сл. (Шурбатовић, 5–6).

Спортски радници у свом раду данас наилазе на најразличитије проблеме који нису директно везани за спорт којим се баве. У решавању тих проблема неопходна су одговарајућа знања и вештине. Спорт је делатност која је мултидисциплинарана, те је потребно имати знања из области руковођења, финансија, организовања, преговарања, социјалне заштите, културе... (Докманац, 2009). Спорт је одавно постао сфера озбиљног бизниса који подразумева и друге пословне аспекте као што је спортска рекреација, спортски туризам, спортски маркетинг, организација спортских догађаја, управљање и руковођење спортским објектима, као и управљање и руковођење спортским организацијама. Област образовања која детаљније изучава ову област, тачније студијски програми на високошколским установама који се баве изучавањем пословних аспеката у спорту, најчешће носе назив „Менаџмент у спорту“. Овакви програми имају за циљ да се садашњим и будућим спортским радницима обезбеде неопходна знања и вештине да би успешно могли да се баве предузетништвом у спорту. Програми су најчешће засновани на стицању оних знања и вештина чији су исходи засновани на учењу:

- управљање и руковођење спортским објектима;
- управљање и руковођење спортским организацијама и професионалним клубовима;
- организација спортских догађаја;
- бизнис у спорту;
- пословање спортских организација;
- маркетинг у спорту;
- управљање рекреационим центрима и фитнес центрима.

4. Примена предузетничког образовања у Србији

Изучавање предузетништва у Србији је веома скромно кад је у питању основно и средње образовање. Изучавање предузетништва и предузетничког начина размишљања није интегрисано у систем основног и средњег образовања. Анализом Министарства просвете и спорта у Влади Републике Србије 2005. године, утврђено је да поред добрих иницијатива на националном, регионалном и локалном нивоу, свеобухватни план за темељну и адекватну имплементацију предузетништва у образовање у Србији ипак не постоји. У складу са тим, спроведено је неколико пројеката:

1. „Програм реформе средњег стручног образовања“ Европске агенције за реконструкцију;
2. ГТЗ пројекат за стручно образовање;
3. Омладински предузетнички програм – пројекат спроведен од стране норвешке непрофитне организације и НВО Грађанске иницијативе;
4. Junior Achivment Young Enterprise – амерички програм спроведен од стране Европског покрета у Србији.

Све поменуте пројекте подржало је Министарство просвете и спорта Републике Србије, али је евидентно да се ради само о пилот пројектима без системског приступа и стратегије на нивоу образовног система. Министарство просвете и спорта Републике Србије 2005. године припремило је концепт за увођење предузетништва у образовни систем, чији су циљеви:

1. Увођење образовања из области предузетништва у формални образовни систем на свим нивоима, од основних школа до универзитета и програма образовања одраслих;

2. Допринос економском развоју и samozapoшљавању у Србији кроз изградњу предузетничког става и вештина, међу школском популацијом и код одраслих који су напустили школовање, који су незапослени или су технолошки вишак.

Дугорочни циљеви концепта:

1. Образовање из области предузетништва уведено је у национални и/ или регионални наставни програм на основношколском, средњешколском и универзитетском нивоу;
2. Изабрани су наставници за предмет Предузетништво на основу специфичних критеријума: предузетничких склоности и педагошког приступа;
3. Наставни програм из предмета Предузетништво примењује методу „учења путем рада“ као пројектни рад, пословна симулација и виртуелне компаније, стварање студентских мини предузећа и продаја стварних производа/ услуга у заштићеном окружењу итд.;
4. Веза и сарадња између образовних институција и предузетничких/ локалних компанија основаних и даље промовисаних, достижући концепирање и унапређење предузетничког наставног програма/ курсева, и представљање најбоље праксе и постојећих примера током наставе;
5. Конституисање националног тела које подржава предузетничко образовање и делује као промотер, сакупљач најбоље праксе и ширења иновација међу образовним институцијама, и служи као веза између предузетништва и образовања.⁵

Закон о основама система образовања и васпитања Републике Србије, усвојен у јесен 2009. године, препознаје важност увођења предузетничког учења. У члану 5. у којем се наводе општи исходи образовања и васпитања у Србији, као један од исхода наводи се и способност ученика да „покрећу и спремно прихватају промене, преузимају одговорност и имају предузетнички приступ и јасну оријентацију ка остваривању циљева и постизању успеха“. Национална стратегија за младе 2008–2014. садржи принципе предузетничког учења у неколико прокламованих циљева Стратегије. Национална стратегија за младе 2015–2025. такође дефинише механизме за стицање предузетничких знања и вештина и финансијске писмености у оквиру образовања.

У Стратегији за младе се наводи: „Недовољно се развијају предузетничке вештине код младих, као и њихово укључивање у програме

⁵ Имплементација овог концепта до данас није заживела.

самозапошљавања, што је резултат непостојања адекватних образовних програма у средњим школама (изузев увођења наставних садржаја у пилот одељењима) који би подстицали развијање предузетништва код младих. Стога је неопходно креирати посебне програме за младе којима би се подстицало омладинско предузетништво. Међутим, ипак би се могло закључити да су млади заинтересовани за развијање сопственог пословања. Посебним програмима, националним и локалним, такође треба подстицати иновативност код младих и пружати подршку оним пројектима који на дугорочно одржив начин подстичу запошљавање и локални економски развој.“

Стратегија развоја конкурентних и иновативних малих и средњих предузећа усвојена је 2008. године. Други стуб Стратегије посвећен је развоју људских ресурса за конкурентан МСП (мала и средња предузећа) сектор. Иницијативу за увођење предузетничког учења у систем образовања и обуке у Србији иницирало је Министарство економије и регионалног развоја 2009. године у оквиру пројекта „Увођење доживотног предузетничког учења“, који је финансиран средствима ЕУ. Циљ пројекта је био изградња националног партнерства за промоцију предузетничког учења и израда Стратегије. Формирана је радна група пројекта коју је чинило десет партнера из приватног и јавног сектора и то: Министарство економије и регионалног развоја, Министарство просвете, Министарство омладине и спорта, Универзитет у Београду, Завод за унапређење образовања и васпитања, Национална агенција за регионални развој, Национална служба за запошљавање, Привредна комора Србије, Унија послодаваца Србије, Београдска отворена школа, Центар за квалитетно образовање и Грађанска иницијатива. Током 2009. године одржане су три радионице са стручњацима Европске фондације за стручно образовање и обуку и SEECCEL (*South East European Centre for Entrepreneurial Learning*) на којима је разрађивана структура и облик националног партнерства и структура Стратегије за доживотно предузетничко учење. Радна група је израдила нацрте Меморандума о разумевању између Министарстава економије и просвете и Протокол о сарадњи свих партнера, као и радну верзију Стратегије. Како би се процес наставио и након завршетка пројекта, било је неопходно да оба Министарства потпишу Меморандум, а затим да сви партнери потпишу Протокол. Иницијатива за увођење предузетничког учења, на жалост, остала је на томе.

Министарство просвете и науке 2012. године иницирало је процес израде Стратегије развоја образовања у Републици Србији до

2020. године. Стратегија обухвата питања предшколског образовања и васпитања, бави се основним и средњошколским образовањем, високим образовањем, обуком наставника, образовањем одраслих и неформалним образовањем, целоживотним учењем и повезивањем са тржиштем рада. Једна од замерки јесте да Стратегија не препознаје довољно значај предузетничког образовања на свим нивоима и у свим секторима образовања. Стратегија би значајно подстакла развој предузетничког образовања, када би оно било у тексту Стратегије представљено као хоризонтална тема, која се прожима кроз све нивое и облике образовања.

Искуства високошколске едукације за менаџмент и предузетништво су веома скромна и релативно новијег датума. Веома је мали број приватних и државних факултета, углавном факултети економске, бизнис или менаџмент оријентације, који се баве овом проблематиком и који својим студентима пружају прилику да нешто више сазнају о предузетништву. У мањини су и факултети на којима предузетништво има статус посебног предмета, а у већини факултети где се одређени сегменти предузетништва изучавају у оквиру других предмета. Анализирајући списак акредитованих високошколских институција које образују кадар из области спорта (основне академске и струковне студије) можемо видети колико ових институција образује кадар и које од предмета имају и које студенте спремају за тржиште.

Анализиране су следеће високошколске институције:

- Факултет спорта и физичког васпитања – Универзитет у Београду, Београд;
- Факултет спорта и физичког васпитања – Универзитет у Новом Саду, Нови Сад;
- Факултет спорта и физичког васпитања – Универзитет у Нишу, Ниш;
- Факултет за спорт и физичко васпитање – Универзитет у Приштини, Лепосавић;
- Државни универзитет у Новом Пазару – Интегрисани универзитет у Новом Пазару;
- Факултет за спорт и туризам (ТИМС) – ЕДУКОНС Универзитет, Нови Сад;
- Факултет за менаџмент у спорту – АЛФА Универзитет, Београд;
- Висока струковна школа – Спортска академија, Београд;
- Висока школа струковних студија за образовање васпитача и тренера, Суботица;

- Висока струковна школа – Академија фудбала Београд;
- Висока спортска и здравствена школа струковних студија, Београд.

Само се на две од наведених институција реализује предмет Предузетништво у спорту, и то на Факултету за менаџмент у спорту – АЛФА Универзитета у Београду и на Високој спортској и здравственој школи струковних студија у Београду.

У свим овим институција, осим на Факултету спорта и физичког васпитања Универзитета у Београду, у програмима су присутни предмети из области менаџмента и економије. На основу анализе, види се да су програми наших образовних институција застарели, што потврђује и податак да много младих високообразованих стручњака на бироу за запошљавање чека посао у струци. Овај податак има и своје покриће у пракси, наиме, велики број факултета образује настави кадар, што значи да ако се један стручњак из ове области запосли у школи да ће ту дочекати и пензију, а самим тим заузети место млађима у том периоду. Са друге стране, поред наставног кадра неке школе образују и тренере и менаџере, а како је ситуација у спорту код нас веома лоша, приморани су да траже послове у другим струкама или да самостално започињу свој посао, у чему би им много помогло предузетничко оспособљавање које на већини школа и факултета није заступљено.

5. Закључна разматрања

У најширем смислу рад илуструје значај предузетничког учења на виошколским институцијама. Наши универзитети и високе школе стварају високообразоване стручњаке и професионалаце, који се баве истраживањем и учењем, што значи да их спремају за развој академске каријере, а не за реално тржиште. Универзитети су компаније оријентисане ка процесу развоја предузетничких вештина или би то требало да буду. Они су у овом смислу недовољно искоришћени и треба порадити на томе да се наши планови и програми прилагоде реалним потребама тржишта. Поред тога, потребно је развити односе са оним организацијама на којима би студенти стицали драгоцену праксу, која ће им бити преко потребна на старту своје професионалне каријере. Овом приликом требало би издвојити неке приватне универзитете и високе школе, које своје програме релативно лако мењају и прилагођавају потребама тржишта и моделима које преузимају из светских искустава. Добијени ефекти могу у великој мери помоћи студентима као и економији земље у

којој ови стручњаци буду функционисали, било то као власници својих послова или као битни чланови у тиму неке друге спортске организације или предузећа. Такође је од велике важности стручност предавача и професора наставних предмета у области предузетништва. Теоријска знања су неопходна, али нису довољна да студент буде спреман за тржиште. Да би се знање употпунило, на студенте се морају преносити и практична искуства. То би значило да предавачи и професори морају и сами да поседују практична знања и искуства. Овакав или сличан модел се примењује у медицини где се од професора захтева да паралелно ради и на факултету и у некој медицинској установи.

На основу ових запажања, требало би размотрити следеће препоруке:

1. Универзитети би требало да успоставе спортске центре за професионални развој;
2. Универзитет и високе школе требало би да образују предузетнике у спорту;
3. Универзитет и високе школе требало би да направе партнерске односе са другим организацијама у обостраном интересу како би студенти могли да реализују праксу и тиме стичу драгоцену искуства, како за себе тако и за привреднике за које ће сутра радити.

ЛИТЕРАТУРА

- Висока спортска и здравствена школа струковних студија, Београд <<http://www.vss.edu.rs>> 06. 03. 2014.
- Висока школа струковних студија за образовање васпитача и тренера, Суботица, <<http://www.vsovsu.rs>> 06.03.2014.
- Висока школа-Академија фудбала Београд, <<http://www.akademijafudbala.com>> 06. 03. 2014.
- Докманац, М. (2009). *Модели функционисања спорта на нивоу локалне самоуправе*. Нови Сад: Покрајински секретаријат за спорт и омладину.
- Државни универзитет у Новом Пазару – Интегрисани универзитет <<http://www.np.ac.rs>>
- Drucker Piter, nd, Society of Austria, “Innovation and Entrepreneurship in a Global Economy” <<http://druckersociety.at/repository/scientific/Pearl.pdf>> 27. 09. 2015.
- European Training Foundation* <<http://www.etf.europa.eu/web.nsf/pages/home>>
- Закон о спорту 2011. (*Службени гласник РС*, бр. 24/2011 и 99/2011), Београд, Службени гласник Републике Србије
- Шурбатовић Јован, извод са предавања из предмета Предузетништво у спорту, Висока спортска и здравствена школа у Београду, Предавање бр. 1, стр. 5 <<http://www.vss.edu.rs/nastavnici/jsurbatovic/upload/II%20PREDUZETNI%20C5%A0TVO%20U%20SPORTU.pdf>>, 20. 10. 2015.

- Комисија за акредитацију и проверу квалитета 2014. *Водич кроз акредитоване студијске програме на високошколским установама у Републици Србији* <<http://www.kapk.org>> 06. 03. 2014.
- Национална стратегија за младе 2008–2014 (*Службени гласник РС*, бр. 55/05, 71/05 – исправка и 101/07) <<http://www.mos.gov.rs/mladisuzakon/index.php/2013-07-15-16-05-19/2013-07-19-14-36-37/nacionalna-strategija-za-mlade>> 08.10.2015.
- Национална стратегија за младе 2015–2025 (*Службени гласник РС*, бр. 55/05, 71/05 – исправка, 101/07, 65/08, 16/11, 68/12 – УС, 72/12, 7/14 – УС и 44/14) <<http://www.mos.gov.rs/mladisuzakon/index.php/2013-07-15-16-05-19/2013-07-19-14-36-37/nacionalna-strategija-za-mlade>> 08. 10. 2015.
- Правилник о ближим условима за обављање спортских активност и спортских делатности, (*Службени гласник РС*, бр. 17/2013)
- Спортска академија, Београд <<http://www.sportsacademy.edu.rs>> 06. 03. 2014
- Стратегија развоја образовања у Србији до 2020. године, (*Службени гласник РС*, бр. 107/2012).
- Факултет за менаџмент у спорту – АЛФА Универзитет, Београд <<http://www.alfa.edu.rs>> 06. 03. 2014.
- Факултет за спорт и туризам (ТИМС)-ЕДУЦОНС Универзитет, Нови Сад. <<http://www.tims.edu.rs>> 06. 03. 2014.
- Факултет за спорт и физичко васпитање, Лепосавић <<http://www.dif.pr.ac.rs>> 06. 03. 2014.
- Факултет спорта и физичког васпитања, Београд <<http://www.dif.bg.ac.rs>> 06. 03. 2014.
- Факултет спорта и физичког васпитања, Ниш <<http://www.fsfv.ni.ac.rs>> 06. 03. 2014.
- Факултет спорта и физичког васпитања, Нови Сад <<http://www.fsfns.rs>> 06. 03. 2014.
- Центар за предузетничко учење Југоисточне Европе, Предузетничко учење, ИПА програм Европске уније за више корисника <<http://www.seecel.hr/UserDocsImages/Documents/Documents%20Section/SEECEL%20-%20Entrepreneurial%20Learning%20ISCED%20Level%2020-%20RS.pdf>> 25. 10. 2015.

Vladimir Varadjanin, M.A.
Biljana Viduka, M.A.
Dejan Viduka, M.A.

THE IMPORTANCE OF ENTREPRENEURSHIP AND ENTREPRENURIAL EDUCATION IN SPORTS

Summary

Modern organization of the teaching process in all the institutions of higher education cannot even begin to exist without innovation. Having this in mind, the author of this paper emphasizes the need for a changed approach to teaching Physical Education and Sports to undergraduate students. A different concept and new knowledge will undoubtedly change the modes of communication and thinking of the new generations. This kind of an approach stems from the need to motivate students to face the real market needs and self-employment possibilities after their graduation.

This paper aims to point to the significance and influence of education on the development of entrepreneurship in sports and the need to implement it into the system of higher education. Because the contents of every study program are specific, all the students familiar with the terms related to entrepreneurship are given new possibilities of practical implications of the acquired knowledge in actual work of the profession. This is why it is important for institutions of higher education to become oriented towards the process of the development of entrepreneurship skills in this field of education.

Key words: entrepreneurship, sports, entrepreneurship education, sports entrepreneurship.